

Leerrede over Psalm 23: 1 t/m 6, uitgesproken op woensdagavond 12 mei 1948, door H. Hofman, evangeliedienaar te Schiedam.

Zingen - Psalm 116 vers 1, 2 en 3

Lezen - Psalm 23

Voorrede:

Wij zongen zo-even: "God heb ik lief," terwijl ieders staat en geval van nature is, dat wij geneigd zijn God en onze naaste te haten. Is dan de dichter, waar wij een Psalm van zongen, een apart mens, een uitzondering op de algemene regel van onze geneigdheid om God en de naaste te haten? Neen, in het allerm minst niet. Maar er kan aanleiding zijn of ontstaan, waardoor wij God gaan liefhebben. Want van natuur is er niemand die dat doet, jong noch oud, niemand!

Wij zongen dan ook van de oorzaak, waaruit de psalmdichter God mint, want Hij heeft leren kennen de staat van nood en dood, van ongeluk en ellende, van verlorenheid. Dus leren kennen de staat van zijn val, een staat van ondergang, waarin deugd noch plicht baat, vorm noch goede werken, wat een mens ook aanwendt. Ook baat daarin niet, dat ik mijzelf ertegen verzet, het zoek weg te werken: staat is staat. Leert men die staat kennen, dan verstaat men dat het een uiterst rampzalige staat is. Hellenbroek zegt hierover in zijn vragenboekje, dat er naast satan geen ongelukkiger schepsel op aarde is dan een natuurlijk mens. Een schepsel Gods, die door zijn val het beeld Gods verloren, en op reis is naar een eeuwig en gewis verderf.

Nu merken wij op in hetgeen wij zongen, dat het oog van de psalmdichter zodanig geopend was, waardoor die staat hem zó aangegrepen had, dat hij als gekneld lag in banden van de dood, dat de angst der hel hem alle troost deed missen. Geen uitweg, hij kon zichzelf niet helpen, een ander kon hem niet helpen. Waar nu heen? Dan blijft er niets anders over dan die God, tegen Wie wij gezondigd hebben: "genade, genade." Daar moeten wij toch terecht komen, want, als het niet hier in de tijd gebeurt, ja, dan na de dood, waar God van zegt: "Alle knie zal Mij gebogen worden." Dat is een vaste wet, daar valt niets in te veranderen. Als het niet hier, in het leven en in de gezonde dagen gebeurt, dan straks na de dood. Dat is dus een zaak van gewicht, wel om daar in ernst over na te denken.

Het is des psalmdichters deel geweest, in die nood van zijn zonde, in dat oordeel - geen uitweg - in noodgeschrei aan de genadetroon bij God te zijn. Dáár hoorde God zijn gebed, en heeft hem in zijn nood, in zijn dood, in zijn lijden, in zijn verlorenheid en ellende gedachtig geweest, hem genade bewezen!

Dàt brengt teweeg: "Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen." Ja, bedenk eens even wat een zaak dat is; die God, Die wij vertoornd hebben door de zonde, bij wie wij zo diep in de schuld staan, Die ons naar Zijn rechtvaardig oordeel met één klap zou kunnen wegstoten, genade bewijst en dat aan zondaars die zich schuldig weten, die moeten bekennen het oordeel rechtvaardig verdiend te hebben. Zijn dat geen redenen om God lief te hebben? Dat gaat vanzelf, dat kan niet uitblijven.

Neem een beeld uit de natuur, dat iemand waar wij vijandig tegenover staan - het behoort zo niet, want het is duivels, maar die dingen gebeuren hier op aarde - ons redt van de verdrinkingsdood, wat ligt dan voor de hand? Toch heel natuurlijk dat ik hem, die mij gered heeft, eer, liefheb. Hoeveel te meer dan die Majesteit! Naar mate wij doordrongen en overreed zijn, dat Hij ons naar Zijn rechtvaardig oordeel voor eeuwig kon verdoen en vernietigen, maar Hij in onze nood - daar wij nergens meer uitkomst hebben - genade bewijst, dan brengt dat teweeg: "Ik heb lief." Het is dan ook geen zaak van ons, maar gelijk Johannes het noemt in zijn eerste brief: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft." Dàt is dus de grond!

De oorzaak is Zijn liefde, waaruit wij liefhebben. Daarom blijft er geen roem voor enig schepsel over. Niemand zal zich kunnen verheffen boven iemand, zelfs niet boven de grootste vijand. Want als men nuchter de zaak beziet dan moet men bekennen: ik ben precies dezelfde, het is slechts de genade die onderscheid teweeg gebracht heeft. Zo is dan Paulus' woord: "Opdat geen vlees zou roemen voor Hem." Uit Hem, door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. "Die roemt, roeme in de Heere".

Dat zij Hem liefhebben vloeit ook voort uit Hem. Niet uit ons, maar uit God, Die de oorsprong is. Het is groot wanneer wij genade verkrijgen, maar hoe groot het ook is - wij zeggen, als wij genade verkregen hebben er is niet groter, niet uitnemender - wij moeten dan nog gaan leren, dat wij nog maar aan het begin staan van een nieuw leven, waarin allerhande schatten, weldaden en zegeningen in voorbereiding worden gekend, om straks in de heerlijkheid opgenomen, Hem te zien gelijk Hij is, om Hem dan in aanschouwen, volkomen uit al Zijn werken te bedanken. Daartoe is dan hier voorbereiding, de tijd van vorming.

Wij vragen een wijle uw aandacht voor een woord der Schriftuur, doch zoeken vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst:

Het woord waarvoor ik uw aandacht vraag, vindt u in de 23e Psalm. Het zijn zes verzen. Daar het ons zo-even geheel gelezen is, zal ik het nu niet herhalen.

Leerrede:

De aanvang is: "Een Psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken." Er zijn veel psalmen Davids waarin zijn bittere en bange nood, zwaar lijden, verzoeking, grote strijd, macht zijner vijanden, van alles, zich uitspreken. Maar hier hebben wij een psalm, waarin David zijn hart uitspreekt in de gezegende staat waarin hij is vanwege Gods liefde en Zijn genade. Men zou zeggen - als je die psalm leest - dat is dierbaar en verheven, daar zou ik ook wel zin in hebben. Ja, maar dan moeten wij er in de eerste plaats erg in hebben, dat hij spreekt: "De HEERE is mijn Herder." Daarin ligt vervat, dat ik Zijn schaap ben. Dan hebben wij dus niet de gelegenheid om te leven naar ons oude natuurlijke staat in Adam. Een staat waarin wij door geboorte, aanzijn verkregen hebben in deze wereld, in het zelf heersen en regeren.

Wij weten (David gebruikt hier het beeld van herder en schaap) dat een schaap niets te vertellen heeft, de herder hoedt en weidt het, dus die regeert.

Doch hier zien wij, dat, waar wij van nature zo op tegen zijn, namelijk om af te leggen wat ons uit Adam eigen is - zelf heer en meester zijn - wat een gezegende vrucht dat oplevert dat niet meer te zijn, maar dat een Ander heer en meester over ons is. Want het zijn zoet luidende woorden: "De HEERE is mijn Herder".

Wij lezen van Jezus Zelf, dat Hij zegt (in het 10e hoofdstuk van het Evangelie van Johannes: "Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen."

Toen Jezus wandelde in de tempel en de Joden Hem omringden, zeggende: "Indien Gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit", sprak Hij: "Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet; want gij zijt niet van Mijn schapen." Vervolgens zegt Hij: "Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve." "Maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, overmits zij de stem des vreemden niet kennen." Hij besluit ook, dat Zijn discipelen tot Zijn schapenstal behoren, en dat zijn mensen geweest, die konden het in de wereld, en in de zonde, en in hun godsdienst niet stellen, die wisten geen uitweg. Hijzelf is het geweest, daar zij geen uitweg wisten.

Je moet zelf maar niet kunnen heersen en regeren, geen banden van zonde, wereld en satan kunnen verbreken, en zitten zoals je zit, als een gevangene die geen uitkomst kan bekijken, slechts ondergang! Jezus heeft tegen hen gezegd: "Volg Mij." Hij is die mensen in hun ellende gaan opzoeken. Ja! En zij? In hun nood en ellende zijn de ogen - door de genade des Geestes - geopend geworden, waardoor zij in Christus gezien hebben de uitkomst, de zaligheid, het leven. Daarom leerde Jezus in Zijn Koninklijke lessen, dat: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke." En: "Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf." Dan zijn er - die zelf heer, meester en baas kunnen zijn - die zeggen: "Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?" Die hadden leven en ruimte genoeg bij zichzelf, gingen daarom weg en wandelden niet meer met Hem. Jezus zegt tot Zijn discipelen: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" Als zij dat verkozen, dan stond het nu niet zo lelijk, want er liepen er zovóél weg, dan viel het niet zo op en konden ze met de massa meelopen!

Maar dan neemt Petrus, één voor allen, het woord en zegt: "Heere, tot Wie zullen wij heengaan?" Ja, je moet maar geen plaats op aarde hebben, in de hemel geen thuis, niets hebben buiten Christus! Hij zegt: "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Waar moesten zij anders heen? Vandaar zijn zij aan Hem gebonden geweest vanwege hun ongeluk. En de Koning heeft Zich gebonden aan die ongelukkigen, en daar zegt Jezus Zelf van: "Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeking." Zij konden niet links of rechts, dat zat hem in hun ongeluk.

In Zijn hogepriesterlijk gebed spreekt Jezus tot Zijn Vader ook van hen aldus: "En zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd dat Gij Mij gezonden hebt." Alsof Jezus zei: hier zijn er, die hebben buiten Mij geen leven, want die eren U, en dat U Mij gezonden hebt tot een Herder, tot een Zaligmaker der wereld. Zij kunnen nergens anders terecht. Ja, zó zijn deze zaken!

Als wij een schaapje van Jezus wensen te worden, dan moeten wij eerst leren kennen, dat onze staat buiten God en de genade een staat is van ondergang, waarin wij zelf niets kunnen wijzigen. Dat wij Eén nodig hebben, die ons leidt, leert, dient, die hélemaal voor ons zorgt en alles voor ons doet. Als gij zo ongelukkig zijt, hangt dan met uw ongeluk aan de troon van God, stort uw benauwdheid en ellende maar uit, en beproeft Hem daar dan eens in.

Het is tegenwoordig een tijd van: "Mocht de Heere eens", een spreektrant, alsof er goede mensen genoeg zijn maar God zo hard is, Hij wil maar niet. Maar kom nu eens met uw ongeluk en ellende voor de dag en maakt Hem uw nood en geprangdheid bekend. "Beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE der heerscharen, of Ik u dan niet zal opendoen de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen." Of Hij niet die enige Herder en Opziener aller zielen wil ontdekken, Die u wil helpen en dienen, ja álles voor u zijn. U zelfs in verlorenheid wil redden, zaligen, als een schaap eigenen en voor Zijn rekening nemen tegenover alle macht van heel de hel. Want zo'n Koning is Hij.

Het is 24 jaar geleden dat ik ook geen raad meer wist. Ik moest, het kon niet anders, dat bracht mijn staat mee, de eeuwige dood sterven. Mijn zondestaat was van dien aard, dat kon ik niet misdoen. Op die gelegenheid is het voor mij ook geweest - daar ik moest aannemen dat het m'n eigen schuld was, het waren mijn zonde, en ik geen uitweg meer zag, niet meer wist wat te beginnen - dat God mij Zijn Zoon heeft willen ontdekken, in de graveerselen van Zijn eeuwige zondaarsmin en -liefde. Toen heb ik in Christus gezien dat Zijn borstwerk was als een eeuwige vuurgloed van zondaarsliefde, daar spatten als het ware de vonken uit van liefde. Hij wil ellendigen dienen! Dat is nu zoveel jaren geleden, en wat is in al die jaren voor de dag gekomen? Dat dát de waarheid is. Wat mij toen ontdekt is en door Hem openbaar is gebracht, heeft Hij betoond en bewezen, dat Hij nóg zo is. Zó is Jezus.

Daar Jezus zo is, en dat naar het eeuwig welbehagen Gods, dan moet een ieder daar rekening mee houden, dat Hij uiterst jaloers is op Zijn eer. Ja, Hij wil hebben dat wij erkennen de schuldigen te zijn onder Gods Majesteit. Hij wil, kan en zal ook alles aan de zondaar doen, maar als wij Hem die plaats niet geven, dan doet Hij niets. Zullen wij er rekening mee houden, dat Hij niet wil, dat wij er mededingers op na houden. Wanneer wij wat doen, en de Koning ook nog wat - dus het ontbrekende aanvullen - dan zijn wij baas, die de eer van het werk krijgen, en Hij de knecht van ons. Dat kan niet. Hij wil alles zijn. Dus wij moeten Gode die eer geven, dat wij bekennen dat Hij rein is en wij gezondigd hebben. En Christus die eer, dat Hij en Hij alleen Zaligmaker is. Daarom is Hij zulk een Koning. Alles wat buiten Hem is, is ijdelheid. Daar weet David van, en wat is de vrucht die hij daarvan geniet? Dat hij hier gelovig belijdt: "De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken". Wat is de oorzaak dat David alzo spreekt? Komt dat, doordat hij zulk een onderscheiding heeft bij de Koning, en dat hij wat vóór ligt bij anderen? Neen. Hij spreekt uit de kennis die in hem is gewrocht, dat Koning Jezus, door de Vader verordend is, en met de Heilige Geest gezalfd, tot onze hoogste Profeet en Leraar, om onze duistere zinnen te verlichten, alsmede tot onze enige Hogepriester, om onze zaken bij God te richten, en tot onze eeuwige en wettige Koning om over ons te heersen en regeren in soevereiniteit en gezag. Dat heeft de Vader Hem op de schouders gelegd, om alles voor ellendigen te wezen.

David is in zichzelf een ongelukkig schaap, die niet vertrouwd is zonder herder. Die weet, als ik op eigen benen loop, dan komt er niets van terecht, want dan ga ik eigen weg en pad. Hij heeft geen betrouwen meer in zichzelf, daarom schiet er niets anders over dan genade. Daar er nu niets anders is dan genade, zo spreekt zich dat uit in geloof: "Mij zal niets ontbreken." Zo'n lieve Jehova is God, Die in Zijn Zoon alles heeft gelegd om ons te dienen. Als wij de ongelukkigen zijn, dan wil Hij alles voor ons wezen. Het is niet alleen dat Hij het kan, maar Hij wil het ook. Hij wil alles zijn. Wat er hier zich ook voordoet van: zonde, strijd, lijden, noem maar op, dan wil Hij in alles dienen.

Als gij thuis komt, lees dan eens met aandacht dat hoofdstuk uit Ezechiël, hoe God hun een enige Herder zou verwekken (Ezech.34), Die zou Zijn schapen bezoeken ten dage van de uiterste duisternis. Dan staat er wat Hij allemaal doet: Hij zoekt het verlorene, sterkt het kranke, verbindt het gebrokene en brengt het weggedrevene weder. Dat is Zijn werk, geheel voor hen te zorgen, alles voor hen te zijn. Dat is niet omdat zij enig recht of enige waarde zouden hebben, maar omdat het de reine en lieve wil Gods is, Die een genadetroon heeft opgericht in Zijn lieve Zoon. En krachtens dat Verbond der genade - daar Christus voor de zonde heeft betaald en een eeuwige gerechtigheid heeft verworven - heeft God alles, alles, aan Zijn Zoon toebetrouwd. Hij draagt zorg voor Zijn ellendigen.

Ik lees hier, dat David zegt: "Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren." Wat geeft dat te kennen? De rijkdom en overvloed die er bij Hem is. Het is een beeld van een herder, schapen en een zeer vette weide, waar overvloed en welvaart is. Hij wil Zijn genade schenken aan diegenen, die het nodig hebben, waar dus behoefte is. Hij wil beantwoorden waar het nodig is, Hij draagt in alles zorg, zodat het ons aan niets hoeft te ontbreken.

Ja, er kan gezegd worden: maar hoor eens even, dat staat er nu wel in de 23e psalm, en ge spreekt er heel royaal over, maar hier wordt anders nogal wat beleefd aan: duisternis, kruis, armoede, lijden, ellende! Ja, dat zei ik al bij de aanvang, dat veel psalmen van David gaan over lijden, kruis, ellende, enz., maar waartoe dienen die? Toch om ons uit te drijven tot die enige Herder, omdat er buiten Hem geen leven is! Wat is het leven buiten Christus? Ja, wat is de hemel indien er geen Jezus zou zijn? Asaf, die een vriend van David was, drukt zich in psalm 73 als volgt uit: "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

Christus neemt bij hem zulk een plaats in, dat de hemel geen hemel zou zijn, indien er geen Jezus was, en zonder Jezus was de aarde een hel. Tegelijkertijd zegt hij ook wat hij aan Hem heeft: "Bezwijkt mijn vlees en mijn hart - laat alles mij ontvallen, wat is er dan verloren, dat is maar vlees en hart, dan blijft er nochtans over: "Zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid".

Hier spreekt David zich uit wat er in Hem te vinden is: "Hij doet mij nederliggen in grazige weiden." Rust maar eens, geniet maar eens, in rijkdom en overvloed. Het geeft te kennen, dat er hier tijden voorkomen waarin Christus Zich zodanig bewijst, dan is er geen zorg. Evenals een kudde schapen te midden van een grazige weide, zich geen zorgen behoeft te maken, zo stelt dit beeld ons voor, dat Christus zulk een liefderijk Herder is, waardoor Zijn kudde bij tijd en gelegenheid ondervinden, dat Hij alle zorg wegneemt opdat zij zouden rusten vanwege de rijkdom en de overvloed die wij in Hem hebben.

Vervolgens lezen wij: "Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren." Wij weten dat in oosterse landen, de herder des daags met zijn schapen uitging om ze te weiden, en 's avonds bracht hij ze naar het water om ze te drinken. Hiervan lezen wij: "Zeer stille wateren", dus geen modderig water. Neen. Hij zoekt het beste voor hun uit. Wij lezen dat Farao zei: "Doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen, in het land Gosen", als te kennen gevend dat wij van onze Koning het beste krijgen, doch dan moeten wij Hem Herder laten zijn. Hem laten doen, dan krijgen wij van Hem de beste, geestelijke spijs en drank. Hij wil ons overvloedig verzadigen en verkwikken met het heilige van Zijn huis, het vette van Zijn paleis. Dan moeten wij Hem Herder laten zijn.

Daarom staat er: "Hij verkwikt mijn ziel." Dat kan Hij alleen. Want Hij verkwikt onze ziel op zulk een wijze dat, al zitten wij midden in kruis, verdriet, ellende, dan is alles vergeten. Ja, zó kan Hij het. Het is onder ons bekend, dat van één uit onze gemeenschap zijn boerderij geheel afgebrand was. Alles was hij kwijt, niet het minste had hij over. Nu dat is toch wel kruis en lijden! Doch de levens van hem en zijn gezin waren gespaard. Toen ging hij met zijn kinderen op de puinhopen zitten zingen: "Geloofd zij God met diepst ontzag". Hij kan zó onze ziel verkwikken, zodat men zelfs kan vergeten geen onderdak noch verdiensten te hebben, alles kwijt te zijn. Zó is Hij, dat kan Hij doen.

Vervolgens: "Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil." Wij lezen van Hem: "Ziet, een koning zal regeren in gerechtigheid", dat staat er van onze Jezus, Hij regeert in gerechtigheid. Hij geeft Gode, wat Hem toekomt, alsook de naaste. Hij regeert naar de eerste en tweede Wetstafel. Wanneer nu Christus als de goede Herder de Zijnen leidt, dan is dat in dát spoor. In zulk een spoor dat zij God geven wat Hem toekomt, dat is: de eerste en hoogste plaats. Want de Wet vordert; God lief te hebben boven alles. Ik zei al bij de aanvang dat niemand God lief heeft, maar nu brengt Hij teweeg, dat wij God als het hoogste gaan liefhebben en de naaste als zichzelf. Van nature zijn wij niet zulke liefhebbers van onze naaste, doch nu doet het de genade.

Dus Christus doet het als de goede Herder. Hij leidt ons in het spoor der gerechtigheid, Hij schikt en vormt ons Zelf naar eerste en tweede Wetstafel, zodat de ongerechte mens - de verdorven mens - door zijn genade, geschikt en gericht wordt om in dat spoor der gerechtigheid te wandelen, zoals er staat: "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven." Zijn woord immers is tot hen: "Volg Mij", en Zijn schapen volgen Hem, de ware Herder.

Hij maakt hen zó eigen aan Hem, zodat zij van de eigenschappen van hun Hoofd in zich hebben. Hij leidt ze alzo in het spoor der gerechtigheid, dat zelfs de wereld ziet: dat is een zaad, van God gezegend. Geen christenen in naam, maar in daad en waarheid. Geven God de plaats die Hem toekomt, en ook de naaste.

Wat een macht is dus de macht der genade. Dat geeft toch een vrede, een blijdschap, te zijn in overeenstemming met de reine Wet van God. Waarom doet Hij dat? Hij doet dat om Zijns Naams wil. Hij heeft alles geschapen tot Zijnszelfs eer, tot verheerlijking van Zijn Naam. Hij doet alles aan ellendigen ook om Zichzelf te verheerlijken door Zijn werken. Niemand kan roemen in mensen, of in zichzelf. Die roemt, kan alleen roemen in den Heere.

"Waarom wordt gij een christen genaamd?", vraagt de catechismus, en het antwoord is: "Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijner zalving deelachtig ben, opdat ik Zijn Naam belijde, en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere, en met een vrije en goede consciëntie in dit leven tegen de zonde en den duivel strijde, en hiernamaals in eeuwigheid met Hem over alle schepselen regere." Hetgeen in Christus in volle heerlijkheid openbaar is geworden, dat wordt bij hen ook openbaar. Dat doet de genade. Zullen wij die zaken in de zin van onze gedachten bewaren, en steeds weer bedenken en overleggen in deze ernstvolle tijd, waarin zoveel onder de naam van genade doorgaat, maar het niet is!

De genade, zoals die uit God in Christus door die Geest gewrocht is, daar wordt de Wet in ons op zijn plaats gebracht. Daaruit is een zondaar vernederd, verstaande: dat ik zó ben - alles wat door Hem is gedaan - is om Zijns Naams wil. Want genade vernedert, die verhoogt niet, noch dat de één boven de ander komt te staan! Daaruit ontstaat ruzie, twist, krakeel, verdeeldheid, terwijl de vrucht des Geestes is liefde en blijdschap. Dat is toch door de Heiligen Geest? En hoe is het met de liefde? Die wil zich uitspreken tot anderen. En hoe is het met de blijdschap gesteld? Daar zijn medestanders in nodig. Derhalve is de genade onderscheiden van alle vrome godsdienst en eigen werk, waardoor genade openbaar komt in uitleving en in vruchten.

Dan zegt David: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen." Onder: "Dal der schaduw des doods" verstaan wij: allerhande lijden. En eenmaal zullen wij de doodsjordaan moeten betreden - de dood moeten aandoen - want die kunnen wij niet misdoen. Hoe is het dan in het zwaarste lijden, in het grootste doodsbenauwen, ja zelfs wanneer de dood zijn machtige hand tot ons uitslaat? Wat doet dan de genade? Die maakt zelfs de dood voor de gelovige tot een poort, een deur, om in te gaan in de hemel, in het eeuwig Koninkrijk.

David beziet hier Christus en de genade dus zó, dat: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen", daarmee als te kennen gevend: er kome wat komt, maar ik zal niet vrezen. Hij spreekt hier dus uit, dat de genade een macht is, zelfs boven het geweld des doods, ja boven alle macht verheven. Zó is de genade, zó is de heerschappij van Christus.

Er staat nog bij: "Want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij." Het is wel wat laat geworden, daarom zal ik niet uitgebreid over stok en staf spreken. Ik neem daaronder de openbaring van de kracht der genade. Die vertroost op zulk een wijze, die doet ons kennen de oneindige kracht der genade door de heerschappij van Christus. Herder, stok en staf behoren bij elkaar. Stok en staf worden gehanteerd door de herder. Hij doet, zo is Christus. Daarom staat er: "Die vertroosten mij". Ik geniet er de vrucht uit, ik ben niet alleen. Zo regeert Christus ons door Zijn Geest en Woord, door de kracht Zijner genade. Daar valt dan alles bij in het niet. Hier is dus sprake dat ik niet voor mijzelf behoef te zorgen, niet mijzelf overeind behoef te houden met bijbel teksten, ervaringen, belevenissen, dát en dat gebeurd. Neen. Een ellendig zondaar, die nodig heeft gediend te worden. Een schaap van Jezus, die Hij de kracht, de heerschappij der genade doet kennen.

Hij is met mij, en de heerschappij van Zijn Geest en Woord vertroosten mij. Dat geeft toch te kennen, dat Hij degenen, die Hij hier genomen heeft, onderhoudt, zegent, niets laat ontbreken, zodat zij hun volle betrouwen Hem schenken, op Hem leunen en steunen, Hem alles toevertrouwen.

Vervolgens: "Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders." Een ieder heeft hier zijn tegenpartijders, want satan is voor iedere ellendige, een wrede, grote vijand, en hij kan onder het mensdom, genoeg vazallen vinden. Overvloedig! Dus ja, bij wie is om met de Koning mee te gaan en uit genade wenst te leven, die krijgen tegenpartijders. Maar, daar behoeven wij ons niets van aan te trekken, eerder moeten wij er medelijden mee hebben; bovendien behoeven wij heus geen partij voor onszelf te trekken en dat is heel wat waard! De wereld moet voor zichzelf partij trekken, daarom moeten zij zich verdedigen met woorden, soms met de vuist.

Maar dat behoeven wij niet te doen. Of wij door hen worden gevloekt of gezegend, dat is uiteindelijk hetzelfde. Onze welvaart hangt af van Eén, namelijk van Christus. Dus als ze ons als vloermat willen gebruiken of een driedubbele kroon geven - zoals de Paus draagt - dat is hetzelfde. Als wij maar de armen willen zijn, die aan Christus hangen. Zie eens zegt David, hoe vriendelijk de Koning is: "Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders", alsof hij wil zeggen: kijk de Koning eens goed voor mij zijn. Zelfs zijn vijanden moesten bekennen: "Ja, hij is door God gezegend."

Haman heeft grote aanhang gehad, toch kwam hij aan de galg terecht, en Mordechai werd verhoogd. Heel de aanhang van Haman kreeg te zien: daar was niets aan te doen. Jozef heeft geen partij voor zichzelf behoeven te trekken. Wel is hij, onder de besturing Godes, in de gevangenis terecht gekomen, alsof hij de grootste kwaaddoener was, een smet in de maatschappij. Maar dat duurde maar - lezen wij in Psalm 105 - totdat de redenen des HEEREN hem doorlouterd hadden.

Zelfs zijn broeders, die hem naar Egypte hadden verkocht, hebben moeten overkomen om hem te zien in rijkdom en eer. Daarna zijn zij bij hun vader thuis gekomen, zeggende: "Jozef leeft nog, en hij is regeerder in gans Egypteland!" En het antwoord van Jacob was: dat kan ik niet geloven. Doch, nadat hij de wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem te vervoeren, sprak hij: "Het is genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! Ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterf!" Hij behoefde er zelfs in 't geheel niets aan te doen, zij kwamen hem halen. Zij zetten hem op een wagen en hebben hem er naar toe gereden. Zo is Christus voor Zijn ellendigen ook alles, Hij doet er alles voor. Daarom, laten wij meer betrouwen in Hem oefenen, in plaats van, tegen alles op te zien.

Wie maar de goede God laat zorgen,
En op Hem hoopt in 't bangst gevaar,
is bij Hem veilig en geborgen
die redt Hij godd'lijk, wonderbaar.
Wie op de hoge God vertrouwt
heeft zeker op geen zand gebouwd.

"Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn wederpartijders." En als Hij de tafel toericht, dan is het een tafel eens vetten maaltijds, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn (Jes. 25: 6), want Hij laat ze eten en drinken tot verzadiging toe, en dat brengt teweeg dat zij gaan zeggen:

Geloofd zij Isrels grote God.
Zijn gunst schenk' ons dit heilgenot;..

Uit de diepste grond des harten zeggen zij dan, wat David hier verder spreekt: "Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende." Wij hebben een rijke Koning, dan behoeft het er ook helemaal niet schraal aan toe te gaan! Daarom is hier sprake van een milde overvloed. Zó rijk bedeed met Zijn genade - daarmee als gezalfd - overvloeiende. Wij kunnen wel met Rutherford bekennen, wat wij nog lezen in één van zijn brieven: "De Koning gaat als Zichzelf te boven." Ja, zo is het, zodat wij het als niet onder bewoordingen kunnen brengen, het geen naam kunnen geven.

Wat brengt nu Zijn genade teweeg? Dat wij Hem niet alleen aanhangen, liefhebben, betrouwen, maar ook uitspreken: ik zal straks echt naar den hemel moeten. Soms willen wij er graag heen, om van alle ellende en narigheid af te zijn; soms ook om Zijn Naam te verheerlijken, maar onder de rijkdom van Zijn genade wordt het anders. Wanneer het hoofd als vet is, bedropen met die olie der genade, dan wordt het: straks moeten, want hier kunnen wij Hem niet toebrengen wat Hem toekomt, maar in de hemel zullen wij zijn ontheven van alle menselijkheid en zwakheid. Dáár zullen wij kunnen doen, wat wij hier niet kunnen: schuld afleggen, in Hem besluiten.

David besluit hier: "Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen." De inhoud ervan is, dat er zelfs geen zorg voor de toekomst overblijft. Dat neemt Hij ook nog weg, want Hij draagt voor alles zorg.

"Het goede en de weldadigheid", zullen toegeschikt worden. Dat is in het geloof: Hij helpt mij er door en er uit. Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen. Of hij zeggen wil: dat kan niet missen! Die Koning wil ons liefhebben, bewijzen en betonen dat Hij niet zal rusten, totdat wij eenmaal volkomen bij Hem, op de plaats van bestemming zijn.

Vandaar hebben wij alle reden om op te pakken alles wat er voorkomt, want, wanneer die grote Koning ons bij Hem zal halen, dan zullen wij zegepralen. Dan is er geen lijden noch strijd meer. Het poosje dat wij hier zijn, en soms van allerlei ontmoeten, moeten wij hier maar oppakken. Want de Koning maakt alles met Zichzelf goed. Daarbij moeten wij telkens maar bedenken - wat er gebeurt dat gebeure, welke omstandigheden zich ook voordoen - wij krijgen en gaan op een betreden pad. Jezus is daarin voorgegaan.

De wereld zal niets anders voortbrengen dan doornen en distels, maar de Koning heeft hier een pad gebaad, en alle doornen en distels als plat getrapt, zodat wij dan achter Hem aan, kunnen ingaan in Zijn hemels en eeuwig Koninkrijk. Dat daartoe de God aller genade ons Zijn Woord heilige, opdat degenen, die Hem niet zoeken daartoe gedrongen worden, en waar genade is, Hem dan hartelijk lief te hebben. Dat komt Hem toe, dat is Hij waardig, ja tot in alle eeuwigheid. Amen.

Slotzang: Psalm 32: 6

Rechtvaardig volk, verheft uw blijde klanken, ...